

NAGYPÉNTEK

II.

Szent atyáink imái által, Úr Jézus Krisztus Istenünk, könyörülj rajtunk!

Amen.

Mennyei Király, Vigasztaló, / igazságnak Lelke, / ki mindenütt jelen vagy / és mindeneket betöltesz, / minden jónak kútfeje / és az életnek megadója, / jöjj el és lakozzál mibennünk, / és tisztíts meg minket minden szennytől, / és üdvözítsd, Jóságos, / a mi lelkünket!

Szent Isten, szent Erős, szent Halhatatlan irgalmazz nekünk!

(háromszor)

Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek, / most és mindenkor és örökkön örökké. Amen.

Szentháromság, könyörülj rajtunk! Urunk, tisztíts meg bűneinktől! Uralkodó, bocsásd meg vétkezéseinket! Szent, tekintsd és gyógyítsd meg betegségeinket a te nevedért!

Uram, irgalmazz! Uram, irgalmazz! Uram, irgalmazz!

Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek, most és mindenkor és örökkön örökké. Amen.

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, / szenteltessék meg a te neved, / jöjjön el a te országod, / legyen meg a te akaratod, / amint a mennyben, úgy a földön is. / Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, / és bocsásd meg vétkeinket, / miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek; / és ne vígy minket kísértésbe, / de szabadíts meg a gonosztól!

Amen.

Tropár 1. hang

Midőn keresztre feszítettek, Krisztus, * megsemmisült a zsarnokság, * s az ellenség hatalma megdőlt, * mert nem angyal és nem is ember, * hanem te magad üdvözítettél minket. ** Urunk, dicsőség néked!

▶ *(hangfelvétel)*

Konták 8. hang

Az érettünk fölfeszített Üdvözítőt, * jertek, mindnyájan énekeljük: * mert őt látta Mária a keresztfán, és felsóhajtott: * Bárha fölfeszítve szenvedsz is, *' te vagy az én Fiam *' és én Istenem!

► (hangfelvétel)

Sztihira, 1. hang

Minden teremtmény félelmében elváltozott, * látván téged, Krisztus Üdvözítőnk, a kereszten függeni; * a nap homályba borult, * és a föld alapjai megrendültek; * s mindenek részvétellel indultak meg a mindeneket Teremtő szenvedésén, * ki önként szenvedtél érettünk, *' Urunk, dicsőség néked!

2. hang

A gonosz és istentelen emberek * miért terveznek hiábavalóságot? * Miért ítélik halálra a mindenség Életét? * Ó magasztos esoda! * A világ Alkotóját a bűnösök kezére adják, * és az emberszeretót a keresztre emelik, * hogy az alvilág rabjait kiszabadítsa. *' Ó, hoszszantúró Urunk, dicsőség néked!

2. hang

Ma a Szeplőtelen Szűz keresztre feszítve látott téged, Ige, * és anyai lelkébe fájdalmas tőr hatolt, * amely szívében sebet ejtett; * s lelke mélyéből fájdalmasan felzokogott, * és szétomlott hajjal siránkozva * s mellét verve bánatosan kiáltott fel: * Jaj nekem, isteni gyermekem! * Jaj nekem, világ világossága! * Miért szálltál alá szemeim elől, Isten Báránya? * Még az angyalok is remegve ámulnak a te szenvedéseden: *' felfoghatatlan Urunk, dicsőség néked!

Téged, Krisztus, a mindenség Alkotóját és Istenét * látván a te szeplőtelen szűz Anyád, keresztre feszítve, * keservesen felsóhajtott: * Fiam, hová lett tekinteted szépsége? * Nem bírom már nézni, amint igazságtalanul keresztre feszítenek: * Siess tehát, és kelj föl, * hogy dicsóítsam a te halottaidból való *' harmadnapii föltámadásodat!

6. hang

Ma a teremtés Ura Pilátus előtt áll, * és a mindenség Alkotója keresztre feszítették, * mint önként leöletésre vezetett bárány, * szögekkel felszögeztetik, * és oldalát átdöfik, * és aki mannat bocsátott a földre, * azt szivacsról itatják. * Arcát csapdossák a világ Megváltójának, * és saját szolgálói gúnyolják a mindenség Alkotóját. * Ó, fontoséges emberszeretet! * Az Úr megfeszítőiért imádkozik Atyjához, mondván: * „Bocsásd meg nekik ezt a bűnüket, * mert nem tudják a törvényszegők, *’ milyen igazságtalan dolgot művelnek!”

Dicsőség... 6. hang

Hogyan ítélhette a törvénytelen tanács * a mindenek Királyát halálra; * nem szégyellve magát az ő jótéteményei láttára, * melyekre fölhívta a figyelmet az ő szava: * „Mit cselekedtem nektek, én népem? * Nem árasztottam-e el Júdeát csodákkal? * S nem támasztottam-e fel a holtakat puszta szóval? * Mindezeket mivel viszonzátok nekem? * Miért nem emlékeztek vissza rám? * A gyógyításokért sebekkel, * az életért halállal fizettek nekem! * Jótévőtetek, mint gonosztevőt, * törvényhozókat, mint törvényszegőt, * a mindenség Királyát, mint elítéltet keresztre szegezitek! *’ Hosszantűró Urunk, dicsőség néked!

Most és...

Rettenetes és különös titok történik ma szemeink előtt: * az Érinthetetlen elfogták, * ki Ádámot az átok kötelekeiből feloldozta, azt megkötözik; * aki a szíveket és veséket vizsgálja, * igazságtalan vizsgálat alá vetik, * azt, aki a feneketlen mélységet betöltötte, * a tömlöcbe taszítják; * s aki előtt a mennyei erők rettegve állanak, * azt Pilátus elé állítják, * a Teremtő arcát teremtmény veri, * az élők és holtak bíróját keresztfára ítélik, * a pokol legyőzőjét sírba teszik. * Ki mindezeket kegyesen elszenvetted * és az átoktól mindnyájunkat megszabadítottál, *’ ártatlanul szenvedő Urunk, dicsőség néked!

Olvasmány: Jób 42,10-17

Az Úr még jobban megáldotta Jóbot, mint azelőtt, mert lett neki tizennégyezer juha, hatezer tevéje, ezer íga marhája és ezer szamárkancája. És született neki hét fia és három leánya. Az egyiket Napnak, a másikat Kassziának, a harmadikat pedig Szelencének nevezte. Az egész földön sem lehetett oly szép leányokat találni, mint amilyenek Jób leányai voltak, és apjuk örököszt adott nekik testvéreik között. Jób pedig ezek után még száznegyven évig élt és látta nemcsak gyermekeit, hanem gyermekeinek a gyermekeit is negyedik nemzedékig. Majd öregkorában meghalt, életének napjait betöltve. De megírták, hogy majd feltámad azokkal, kiket az Úr feltámaszt. Róla mondja a szír könyv, hogy Anzitiszen, Idumea és Arábia határán lakott s először Jóbábnak hívták. Arab nőt vett feleségül, ki neki egy Ennon nevű fiat szült. Ő maga Zára fia volt, Ézsau utódai közül, Boszrából. Ábrahámtól számítva ötödik ivadék.

Apostol: 1Kor 1, 18-31

Testvérek! A kereszttel igéje azoknak ugyan, akik elvesznek, oktalanság, de azoknak, akik üdvözülnek, vagyis nekünk, Isten ereje. Mert így szól az Írás: „Elvesztem a bölcsek bölcsességét, és az okosak okosságát elvetem”. Hol van a bölcs? Hol az írástudó? Hol van a világnak vitázója? Nemde oktalansággá tette Isten a világnak bölcsességét? Mivel ugyanis a maga bölcsességében nem ismerte meg a világ isteni bölcsessége által az Istent, úgy tetszett Istennek, hogy az igehirdetés oktalansága által üdvözítse a hívőket. Mert a zsidók jeleket kívánnak, a görögök meg bölcsességet keresnek, mi azonban a keresztre feszített Krisztust hirdetjük, aki ugyan a zsidóknak botrány, a pogányoknak pedig oktalanság, maguknak, a meghívottaknak azonban, zsidóknak és görögöknek egyaránt: Krisztus, az Isten ereje és az Isten bölcsessége. Hiszen Isten oktalansága bölcsőbb az embereknél; és az Isten gyöngesége erősebb az embereknél. Gondolatok csak meghívásokra, testvérek: nem sokan vannak köztek test szerint bölcsek, nem sok a hatalmas, nem sok az előkelő. Isten azonban azt választotta ki, ami a világ szerint oktalan, hogy

megszégyenítse a bölceket, és azt választotta ki az Isten, ami a világ szerint gyöngé, hogy megszégyenítse az erőseket, és ami a világ szemében közönséges és megvetett, azt választotta ki az Isten, a semminek látszókat, hogy azokat, amik valaminek látszanak, megsemmisítse, így senki se dicsekedhet Isten színe előtt. Általa vagytok pedig ti Krisztus Jézusban, aki Istentől bölcsességünk, megigazulásunk, megszentelődésünk és megváltásunk lett. Így teljesül az Írás: „Aki dicsekszik, az Úrban dicsekedjék”. Én is, midőn hozzátok mentem, testvérek, nem kiváló beszéddel vagy bölcsességgel akartam hirdetni nektek Krisztus tanúbizonyságát. Mert elhatároztam, hogy nem akarok másról tudni köztetek, mint Jézus Krisztusról, a megfeszítettéről.

Evangelium:

Mt 27,1-38; Lk 23,39-43; Mt 27,39-54; Jn 19,31-37; Mt 27,55-61

Abban az időben amikor megvirradt, a főpapok és a nép vénei mindnyájan tanácsot tartottak Jézus ellen, hogy halálra adják. Miután megkötözték, elvezették, és átadták Pilátus helytartónak. Amikor Júdás, az árulója látta, hogy elítélték, megbánta tettét, és visszavitte a harminc ezüstöt a főpapoknak és a véneknek, ezt mondva: „Vétkeztem, elárultam az igaz vért.” Azok pedig azt mondták: „Mi közünk hozzá? A te dolgod!” Erre eldobta az ezüstöt a templomban, aztán eltávozott, elment, és felakasztotta magát. A főpapok pedig fölszedték az ezüstöket, és azt mondták: „Nem szabad a templom kincstárába tenni, mert vér díja.” Miután tanácsot tartottak, megvették rajta a fazekas földjét az idegenek számára temetőnek. Ezért hívják azt a földet még ma is Vérmezőnek. Akkor beteljesedett, amit Jeremiás próféta mondott e szavakkal: “És fogták a harminc ezüstöt, a felbecsültnek árát, akit Izrael fiai becsültek ennyire, és a fazekas földjéért adták, amint az Úr megparancsolta nekem”. Jézus pedig a helytartó előtt állt. A helytartó megkérdezte tőle: „Te vagy-e a zsidók királya?” Jézus azt válaszolta neki: „Te mondod”. Amikor a főpapok és a vének vádolták, semmit sem válaszolt. Erre Pilátus így szólt hozzá: „Nem hallod-e, mi mindent vallanak ellened?” Ő azon-

ban egyetlen szavára sem felelt, úgyhogy a helytartó igen elcsodálkozott. Ünnepek alkalmával a helytartó szabadon szokott bocsátani a tömegnek egy foglyot, akit csak akartak. Volt akkor egy hírhedt foglyuk, akit Barabásnak hívták. Amikor tehát összegyűltek, Pilátus kérdést intézett hozzájuk: „Kit akartok, hogy elbocsássak nektek: Barabást vagy Jézust, akit Krisztusnak mondanak?” Tudta ugyanis, hogy irigységből adták kezére. Míg ott ült ítélőszékében, a felesége üzenetet küldött neki, mondván: „Semmi dolgod se legyen azzal az igazsággal! Mert sokat szenvedtem ma álmomban miatta.” A főpapok és a vének azonban rávették a tömeget, hogy Barabást kérjék, Jézust pedig veszítsék el. A helytartó tehát föltekintett nekik a kérdést: „Melyiket akarjátok, hogy a kettő közül elbocsássam nektek?” Azok ezt mondták: „Barabást!” Pilátus így szólt hozzájuk: „És mit tegyek Jézussal, akit Krisztusnak mondanak?” Mind azt mondták: „Feszítsék meg!” Azt mondta a helytartó: „De hát mi rosszat tett?” Azok erre még hangosabban kiáltoztak „Feszítsék meg!” Pilátus látva, hogy nem megy semmire, sőt a zavar még fokozódik is, vizet hozatott, és a nép szeme láttára megmosta kezét, miközben ezt mondta: „Ártatlan vagyok ennek az igazságnak a vételétől. Ti lássátok!” Az egész nép azt mondta: „Az ő vére rajtunk és gyermekeinken!” Akkor elbocsátotta nekik Barabást, Jézust pedig megostoroztatta, és átadta, hogy feszítsék keresztre.

Akkor a helytartó katonái bevitték Jézust a helytartóságra, és odagyűjtötték köré az egész csapatot. Aztán levetkőztették, vörös köpenyt adtak rá, tövisből koszorút fontak, fejére tették, jobb kezébe pedig nádszálat adtak. Majd térdet hajtottak előtte, és így gúnyolták őt: „Üdvözlégy, zsidók királya!” Közben leköpdösték, fogták a nádat, és a fejét verték. Miután így gúnyt űztek belőle, levették róla a köpenyt, és ráadták saját ruháját. Aztán elvezették, hogy keresztre feszítsék. Amint kifelé vonultak, találkoztak egy Simon nevű cirenei emberrel. Ezt kényszerítették, hogy vigye a keresztjét. Amikor elérkeztek arra a helyre, amelyet Golgotának neveznek, ami Koponya-helyet jelent, epével kevert bort adtak neki inni, de amikor megízlelte, nem akarta meginni. Miután keresztre

feszítették, sorsot vetve megosztottak ruháin, hogy beteljesedjék a próféta mondása: „Elosztották maguk között ruháimat, és kötösömre sorsot vetettek.” És leültek, hogy őrizzék. Feje fölé tették elítélésének okát. Ez volt ráírva: „Ez Jézus, a zsidók királya.” Akkor vele együtt két gonosztevőt is keresztre feszítettek, az egyiket jobbról, a másikat balról.

A megfeszített gonosztevők közül az egyik ezekkel a szavakkal káromolta: „Ha te vagy a Krisztus, szabadítsd meg magadat és minket is!” A másik azonban megróttá őt, és így válaszolt: „Nem félsz-e az Istentől? Hiszen téged is ugyanaz az ítélet sújt. Minket ugyan jogosan, mert tetteink méltó büntetését kapjuk. De ő semmi rosszat sem cselekedett.” Majd így szólt Jézushoz: „Emlékezzél meg rólam, Uram, mikor eljössz a te országodban.” Jézus ezt mondta neki: „Bizony mondom neked, ma velem leszel a Paradicsomban.”

Az arra menők fejüket csóválva káromolták, és mondogatták: „Te, aki lebontod a templomot és harmadnapra fölépíted, szabadítsd meg magad! Ha Isten Fia vagy, szállj le a keresztről!” Ugyanígy mondogatták gúnyolódva a főpapok is az írástudókkal és a vénekkel együtt: „Másokat megszabadított, magát nem tudja megszabadítani. Ha Izrael királya, szálljon le most a keresztről, és hiszünk neki. Az Istenben bízott. Mentse hát meg most, ha akarja! Hisz azt mondta: »Az Isten Fia vagyok«.” Ilyen módon gyalázták a vele együtt megfeszített gonosztevők is. A hatodik órától sötétség lett az egész földön a kilencedik óráig. A kilencedik óra tájban Jézus hangosan felkiáltott, ezt mondván: „Éli, Éli, lamma szabaktani?”, vagyis: „Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?” Ezt hallva pedig az ott állók közül néhányan ezt mondták: „Illést hívja.” Egyikük rögtön odaszaladt, fogott egy szivacsot, ecetbe mártotta, rátűzte egy nádszálra, és inni adott neki. A többiek pedig így szóltak: „Hadd lássuk, eljön-e Illés, hogy megszabadítsa!” Jézus pedig ismét hangosan felkiáltott, és kiadta lelkét. És íme, a templom függőnye kettéhasadt, felülről egészen az aljáig, a föld megrendült, a sziklák megrepedtek, a sírok megnyíltak, és sok elhunyt szentnek feltámadt a teste. Feltámadása után előjöttek a sírokból, bementek a szent városba, és so-

kaknak megjelentek. A százados és akik vele együtt őrizték Jézust, a földrengés és a történetek láttára igen megijedtek, és azt mondták: „Ez valóban Isten Fia volt”.

A zsidók tehát, hogy ne maradjanak a kereszten a testek azon a szombaton, mivelhogy előkészületi nap volt, kérték Pilátust, hogy törjék meg azok lábszárát és vegyék le őket. Az a szombat ugyanis nagy ünnep volt. Odamentek tehát a katonák, és az elsőnek eltörték a lábszárát, majd a másiknak is, akit vele együtt keresztre feszítettek. Amikor azonban Jézushoz értek, mivel látták, hogy már meghalt, nem törték meg a lábszárát, hanem az egyik katona lándzsával átszúrta az ő oldalát, és nyomban vér és víz folyt ki. Aki pedig látta, tanúságot tett róla és igaz a tanúsága, és ő tudja, hogy igazat mond, hogy ti is higgyetek. Ezek ugyanis azért történtek, hogy beteljesedjék az Írás: „Csontját ne törjétek össze!” Egy másik írás pedig ezt mondja: „Arra tekintenek majd, akit átszúrtak.”

Volt ott sok asszony is, akik messziről figyelték; azok, akik Galileától kezdve követték Jézust, és szolgáltak neki. Köztük volt Mária Magdolna, Mária, Jakab és József anyja és Zebedeus fiainak anyja.

Amikor beesteledett, jött egy Arimateából való gazdag ember, név szerint József, aki maga is Jézus tanítványa volt. Odament Pilátushoz, és elkérte Jézus testét. Akkor Pilátus megparancsolta, hogy adják ki a holttestet. József fogta a testet, tiszta gyolcsba göngyölte, és sziklába vajt, új sírboltjába helyezte. A sír bejáratához egy nagy követ hengerített, és elment. Mária Magdolna és a másik Mária ott voltak, és a sírral szemben ültek.

Szent Isten, szent Erős, szent Halhatatlan irgalmazz nekünk!
(háromszor)

Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek, / most és mindenkor és örökkön örökké. Amen.

Szentháromság, könyörülj rajtunk! Urunk, tisztíts meg bűneinktől! Uralkodó, bocsásd meg vétkezéseinket! Szent, tekintsd és gyógyítsd meg betegségeinket a te nevedért!

Uram, irgalmazz! Uram, irgalmazz! Uram, irgalmazz!

Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek, most és mindenkor és örökkön örökké. Amen.

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, / szenteltessék meg a te neved, / jöjjön el a te országod, / legyen meg a te akaratod, / amint a mennyben, úgy a földön is. / Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, / és bocsásd meg vétkeinket, / miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek; / és ne vígy minket kísértésbe, / de szabadíts meg a gonosztól!

Amen.

Tropár 2. hang

Az istenfélő József * levevén a fáról a te legtisztább testedet, * tiszta gyolcsba göngyölé ** és illatos szerekkkel ellátva új sírba helyezé.

▶ *(hangfelvétel)*

A kenethozó asszonyok előtt a sírnál megjelenő angyal ezeket mondá: * A kenetek a halottakat illetik. ** Krisztus az enyészettől idegen maradt.

▶ *(hangfelvétel)*

Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek, most és mindenkor és örökkön örökké. Amen.

Uram, irgalmazz! Uram, irgalmazz! Uram, irgalmazz!

Szent atyáink imái által, Úr Jézus Krisztus Istenünk, könyörülj rajtunk!

Amen.

